

Vaikuttavaa työtä yhdessä. Diakonian ja kasvatuksen yhteinen työnäky voimavarana ja mahdollisuutena.

Titi Gävert

28.8.2025

Titi Gävert

- diakonian asiantuntija, Kirkkohallitus (TO / DY)
- diakoni, teologi, sosiologian väitöstudkija
- (Diakonian ja kasvatuksen päivät 2025), Diakonian tiedontuotanto (mm. osallisuusindikaattori, Diakonian ja kasvatuksen barometri 2026, D-liike yhteinen kysymys), Kestävä diakonia, Diakonian tutkimuksen päivä, Diakonian neuvottelukunta, Arvojen Areena, Diakonia+ verkkolehti, Tulevaisuustyöskentelyt
- titi.gavert@evl.fi
- somessa Titi Gävert / @tgavert

Alustuksen rakenne

- A. Viisi näkökulmaa diakonian ja kasvatuksen yhteiseen työnäkyyn
- B. Kohti yhteisövaikuttavuutta
- C. Seuraavien palasten hahmottelua

Viisi näkökulmaa yhteiseen työnäkyyn

Luottamuksen vahvistaminen –
samalla puolella pöytää

Yhteiset isot tavoitteet

Yhteisiä teemoja

Yhteisiä kohderyhmiä

Yhteisiä tehtäviä ja työtapoja

1. Luottamus mahdollistaa yhteyden

Monet työntekijöistä kokevat jo kollegiaalisuutta yli työalarajojen, mutta on myös heitä, joille diakonia ja kasvatus ovat ”eri leireissä”.

Tunnetason yhteyden luoma pohja on tärkeä mahdollistaja yhteiselle työlle.

- DKP25 podcast-jaksot 3x20min:
[Tiellä vai kujalla?](#) (Spotify, Speaker)
Teemat: Diakoninen katse, Yhdessä tekemisen uhat ja mahdollisuudet, Kasvatus työotteena.
- Yhteiset työskentelyt, yhteinen tekeminen.
Yksittäiset tilanteet ➡ pidemmän tähtäimen yhteinen tavoitteellinen toiminta
- Turvallisemman tilan periaatteet myös työyhteisön toimintaan

Turvallisemman tilan periaatteet

- Hyväksytty Kirkkohallituksen omaa toimintaa varten & mallipohjaksi seurakunnille.
- Nojaa vahvasti SEN Turvallisemman tilan periaatteisiin
- Muotoilussa minä-muoto, sillä jokainen vastaa itsestään ja omasta toiminnastaan
- Sitoutuvana yhteisönä päätös omaa toimintaa ja itse järjestettyä toimintaa varten
- Osallistujalle ns. ilmoitusasiana

Turvallisemman tilan periaatteet

eli hyvän käytöksen pelisäännöt Kirkkohallituksen toiminnassa.

Kirkkohallituksessa sitoudumme näihin turvallisemman tilan periaatteisiin:

Kohtelen jokaista ihmistä kunnioittavasti ja arvostavasti.

Näen jokaisessa ihmisessä Jumalan kuvan. Kunnioitan jokaisen ihmisen fyysisiä ja henkisiä rajoja. Voin kunnioittaa silloinkin, kun en hyväksy tai ymmärrä.

Tarkastelen kriittisesti omia asenteitani ja omaa käytöstäni.

Ymmärrän, että silloinkin, kun itse tunnen oloni turvalliseksi, joku toinen ei välttämättä tunne samoin.

Tarvittaessa tulkitseen asiat toisen kannalta parhain päin.

Kuuntelen toisia ja pyrin oppimaan heidän ajattelustaan. Annan tilaa erilaisuudelle ja vahvistan kaikkien osallisuutta. Käytän kieltä, jota kaikki voivat ymmärtää.

Turvallisempi tila tehdään yhdessä.

Meistä jokainen on vastuussa turvallisemman tilan luomisesta. Turvallisessa tilassa kaikkien on helpompaa toimia. Kerron omista toiveistani ja tunteistani.

Toimintaohjeet häirintätilanteisiin

Jos havaitset epäasiallista käytöstä, puutu tilanteeseen. Älä jätä turvattomuutta tai syrjintää kokenutta yksin. Selvitä asianosaisten kanssa, mitä on tapahtunut. On tärkeää, että asianosaiset tulevat kuulluksi.

Voit ottaa yhteyttä häirintäyhdyshenkilöihin:

Titi Gävert, titi.gavert@evl.fi

Stefan Myrskog, stefan.myrskog@evl.fi

2. Yhteiset isot tavoitteet

DKP25 prosessin aluksi muodostimme kolme isoa tavoitetta, jotka yhdistävät kasvatuksen ja diakonian kenttää:

- Heikomman puolustus
- Moninaisuuden kohtaaminen
- Seurakunnan verkostoyhteistyö erilaisilla yhdyspinnoilla

Näiden äärellä toimiminen todennäköisesti tuntuu merkitykselliseltä kaikille.

3. Yhteisiä teemoja

- köyhyys, sosiaaliturvan heikennykset, yhteiskunnan polarisaatio
- mielenterveyden haasteet
- yksinäisyys/ostrakismi
- rasismi ja väkivalta
- kokonaisvaltainen hyvinvointi
- Ekokriisi, kestävä tulevaisuus, luontolähtöiset menetelmät
- ylisukupolvisuus, ylisukupolvisen huono-osaisuuden tunnistaminen ja yhdyspinnat
- vaikuttamisen mahdollisuuksien edistäminen nuorille ja aikuisille, köyhyyttä kokeneille jne.
- työ muuttuvassa kentässä, paikallinen, alueellinen, yhteiskunnallinen ja globaali ympäristöanalyysi
- Globaalin diakonian rahoituskriisi USA:n vuoksi
- Tekoälyasiat. Miten käyttää työssä, miten näkyy työssä, miten näkyy lasten/nuorten elämässä, uhat/mahdollisuudet

4. Yhteisiä työotteita

- Ihmislähtöinen työote, osallisuus ja toimijuus
- Seurakunta ja hyvinvointialueet / kunnat -yhteistyö
- Ennaltaehkäisevä työ
- Erilaiset katsomukset ja niiden kohtaaminen, uskontodialogi, katsomusdialogi, uususkonnollisuus
- Perhelähtöisyys, vanhemmuuden tuki, isovanhemmat osana perheitä
- Vapaaehtoistoimijuus
- Yhteisönrakentaminen, yhteisölähtöisyys
- Luontolähtöiset menetelmät, kestävyys
- Saavutettavuus – erityishaasteiden huomioiminen
- Psykososiaalinen tuki kriiseissä, kriisityö
- Rauhankasvatus, eri uskonnot yhdessä
- Turvallisemman tilan periaatteet
- Kokemustieto, asiakasdata (osallisuusindikaattori, D-liikkeen yhteinen kysymys)

5. Yhteisiä ihmisryhmiä

- Köyhät lapsiperheet
- Kulttuurinen moninaisuus, maahanmuuttajat seurakuntalaisina
- Perheet, myös isovanhemmat osana perheitä tai osana lapsiperheiden arkea
- Paikkakunnan nuoret yhteisenä asiana
- Sukupuolten moninaisuus ja seksuaalisen suuntautumisen moninaisuus
- Konfliktien uhrin, paperittomat, pakolaiset

Vaikutusketjun ja systemiajattelun kautta kohti yhteisövaikuttavuutta

1. Vaikutusketju

- Talouden tunnuslukujen ääreltä kohti merkityksellisyyttä
- Ennen toimenpiteiden suunnittelua jäsennetään se, **miksi** teemme sitä mitä teemme, ja mihin sillä pyrimme
- Mittaaminen haltuun, eli mistä tiedämme, olemmeko onnistuneet

Vaikutusketju

2. Tulevaisuusorientoituneisuus

- Visioiva strateginen keskustelu on paitsi merkityksellistä, myös hyödyllistä:
 - Ovatko parhaat päivämme takana vai edessäpäin?
 - Millaista kirkkoa ja millaista suomalaista yhteiskuntaa haluamme olla rakentamassa?
 - Miten sitä kohti kuljemme?
 - Keiden kanssa, mihin suuntaan....

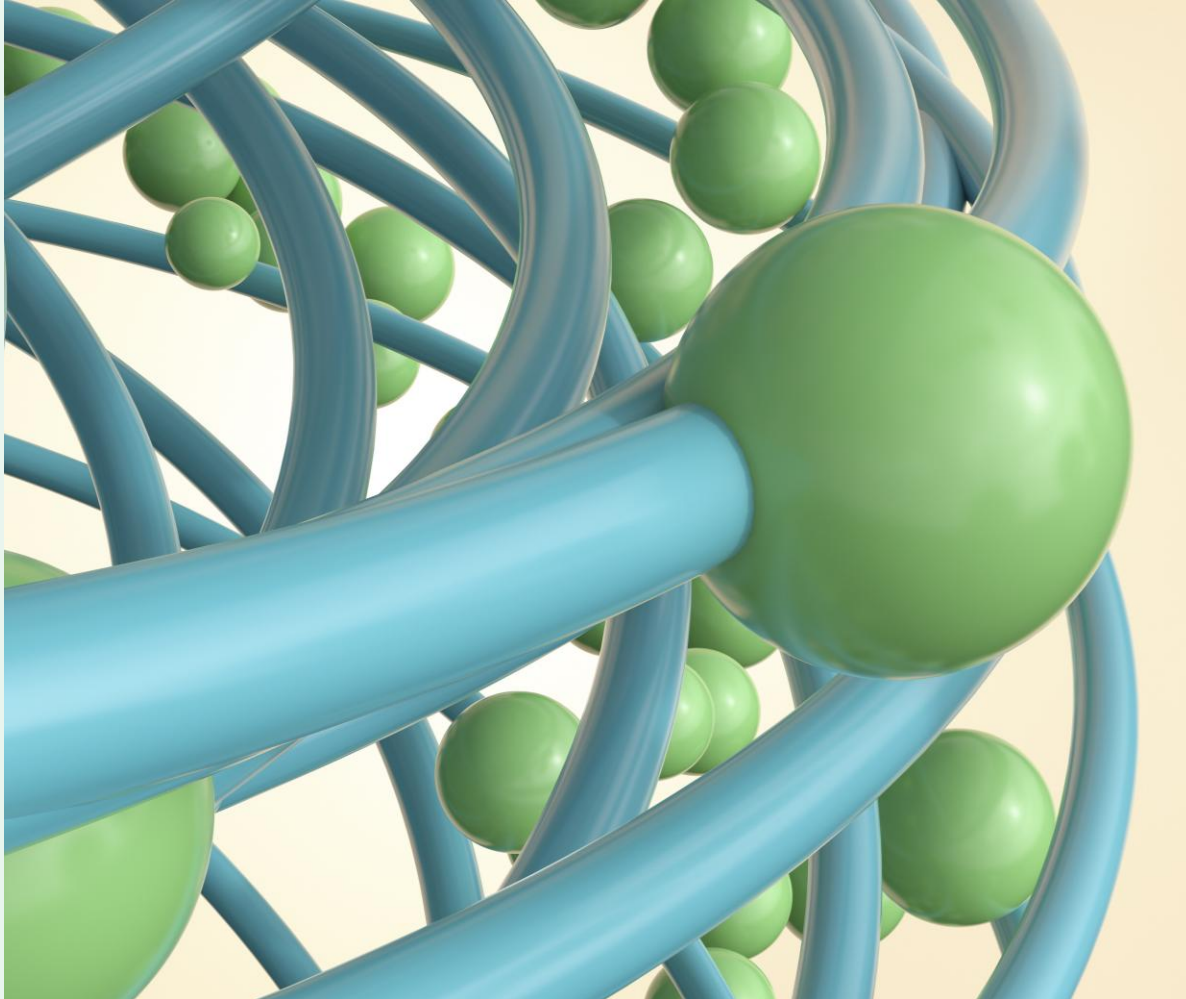

3. Mittaaminen

- Tilastolukumäärien lisäksi kokemustietoa: mm. Osallisuusindikaattorikysely
- D-liikkeen kysymys: “Tämä tapaaminen antoi minulle toivoa ja uskoa mahdollisuuksiini.”
- Mistä olemme kiinnostuneita? (- /+)

4. Systemiajattelu

- Vaikuttavuus syntyy liittymällä osaksi laajempaa rakennetta
- Mikään toimija ei pysty ratkaisemaan tämän ajan haasteita yksin
- Ymmärrys laajoista kokonaisuuksista:
 - Mitä erilaisia asioita on meneillään
 - Ketkä muut täällä toimivat
 - Mitkä asiat vaikuttavat tässä ajassa
 - Mihin “palleroon” vaikuttamalla koko systeemi liikahtaa eri asentoon

5. Yhteisövaikuttavuus tuo toimijat yhteen: Keiden kanssa, mihin suuntaan...

- Yhteisövaikuttavuustyön tavoitteena on kehittää eri sektoreiden yhteistoimintaa niin, että tarvittu tuki alkaa varhain ja jatkuu riittävän pitkään niin, että tilanteessa tapahtuu muutos.
 - Preventio: toimitaan oikea-aikaisesti, ennaltaehkäistään, havaitaan ongelmat varhain, otetaan puheeksi
 - Integraatio: toimitaan yhdessä ja nivoutuneena ja linkittyneinä toisiinsa
 - Jatkuvuus: apua on yhteensä tarjolla riittävän pitkään
- Lisätietoja itla.fi (esimerkit lapsiperheiden palvelujärjestelmästä, sovellettavissa myös muihin teemoihin)

Esimerkki yhteisövaikuttavuudesta: itla.fi

Lisätuki/sote-toimijat
mukaan yhden yhteydenoton
periaatteella!

Käytännön työn rakenteissa keskeistä:

Tunnista
elämätilanteen muutos
tai muutos lapsen
käyttäytymisessä.

Kokoa yhteen lapsen
arjen keskeiset aikuiset.

**Toteuttakaa merkitys-
neuvottelu:**

tunnistakaa yhdessä
lasta suojaavat tekijät
ja mahdolliset
riskitekijät.

Tunnistakaa keinot,
joilla voidaan nopeasti
vaikuttaa lapsen arjen
sujuvuuteen eri
kehitys-ympäristöissä.

**Laatikaa
toiminta-suunnitelma:**
sopikaa toimista,
vastuista ja
seurannasta.

Seuratkaa
oliko tehdyillä toimilla
toivottu vaikutus?

Tarvitaanko lisätietoa
tai lisätukea?

Kutsukaa
tarvittaessa muita
toimijoita mukaan
yhteistyöhön.

**Toteuttakaa
neuvonpito/
monialainen
verkostopalaveri**
ja tehkää
tarvittaessa uusi
toimintasuunnitelma.

**Sopikaa toimista,
vastuista ja
seurannasta.**

PREVENTIO

INTEGRAATIO

JATKUVUUS

Monialainen yhteistyö alkaa varhain, toteutuu systemaattisesti, tehostuu tarpeen mukaan ja varmistaa jatkuvuuden prosessin joka vaiheessa.

Diakonian ja kasvatuksen yhteisen työnäyn vahvistamisen seuraavien palasten hahmottelua

Ehdotuksia

- Diakonian ja kasvatuksen yhteiset keskustelut ja työskentelyt. Yhteyttä syntyy niiden kesken, joiden kanssa työtä suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan. Mihin työllämme yhteensä pyrimme?
- Yhteiset ”aamukahvit” teema-alustuksella. Valmiita materiaaleja esim. DKP25 padletista (luentojen ja rinnakkaisohjelmien PowerPointit).
- Verkostoyhteistyötä kumppaneiden kanssa yli työalarajojen. Teema ja ilmiö edellä. Yhteisövaikuttavuutta kohti.

Keskustelu vieruskaverin kanssa

1. Mitä voisi ajatella tekevänsä seuraavaksi?
(helpoin on yleensä aloittaa tekemisen tasosta)
 - a) Mitkä teemat ajankohtaisimpia? Mitä niiden äärellä voitaisiin tehdä yhdessä?
 - b) Miten tultaisiin useammin yhteisiin pöytiin diakonian ja kasvatuksen kesken?
2. Mitä rakenteellisella tasolla tarvittaisiin, jotta diakonian ja kasvatuksen kollegiaalisuus ja yhteinen tavoitteellinen työ vahvistuisi?
3. Mitä muuta?

Kiitos!